

Preek over Johannes 12,20-26 (op 2 maart 2008 –de vierde zondag in de lijdenstijd – Laetare): Sterven dat vrucht draagt.

Voorzang: Psalm 122

Votum en Groet

Zingen: Gezang 254 (Evang. Liedbundel – Ere zij de Vader en de Zoon...) – te zingen als Amenlied op Votum en Groet

Leefregel

Schuldbelijdenis

Zingen: Opwekking 125 (Heer, ik kom tot U...)

Genadeverkondiging

Zingen: Gezang 16

Gebet bij de opening van het Woord

Kinderpraatje

Zingen: Kinderlied 70 (Bewaar je oog...)

Schriftlezing: Jesaja 42,1-4 en Johannes 12,12-36

Zingen: Gezang 223, 2. 3. 6 en 7

Verkondiging

Zingen: Gezang 347, 1. 4. 7 en 8 (om en om melodie 1 en 2)

Dankzegging en voorbeden

Collecte

Zingen: Psalm 138, 1 en 4

Zegen

Gemeente van onze Heer Jezus Christus!

Volgt u de zegetocht van Barack Obama in Amerika?

De ene overwinning na de andere?

De kandidatuur voor het Amerikaanse presidentschap binnen handbereik?

Overal waar hij komt mensen die uit hun dak gaan.

Proberen hem aan te raken.

Met hem op de foto willen.

Vragen om zijn handtekening.

Hillary Clinton die er rekening mee houdt dat ze het van hem gaat verliezen.

In zo'n context staat het verhaal van onze tekst.

Jezus beleeft het meest glorieuze moment uit zijn leven.

Hij was zo even de eregast in de optocht van Palmzondag.

Toegejuicht door een enthousiaste massa.

Zijn aartsvijanden, de Farizeeën, zien het knarsetandend aan.

Hoor ze tegen elkaar mopperen: *We kunnen het wel schudden!!*

De hele wereld loopt achter Hem aan!

Ja, voor dat ongeschoolde domineetje uit Nazaret is dit zijn *finest hour*.

En het wordt nog mooier.

De hele wereld loopt achter Hem aan! grommen zijn tegenstanders.

Prompt klampen een aantal Grieken één van Jezus' leerlingen aan.

We willen graag Jezus ontmoeten.

Het gaat om mensen van over de grens.

Ook van over de religieuze grens.

Het zijn zgn. proselieten, die zich bij het Jodendom hebben aangesloten.

Ze hebben in het geloof van Israël iets ontdekt, dat ze in Griekenland niet kenden.

Nu willen ze in Jeruzalem het belangrijkste feest van Gods volk meemaken – Pesach.

Ze willen in de tempel hun knieën buigen voor Israëls God.

Dan raken ze verzeild in die mensenmassa, die helemaal wild is van Jezus.

Die Hem op het schild heft als de religieuze en politieke leider die ze nodig hebben.

Ze merken met hoeveel verwachting Hij Jeruzalem wordt binnen gehaald.

Ze horen dat Hij nog maar een paar dagen geleden een dode zou hebben opgewekt.

De man lag al vier dagen in zijn graf!

Dat prikkelt hun belangstelling.

Van die man willen ze meer weten.

Ze informeren links en rechts hoe ze met Hem in contact kunnen komen.
Zo komen ze uiteindelijk bij Filippus terecht.
Waarschijnlijk boezemt zijn Griekse naam hun vertrouwen in.
Uiterst beleefd leggen ze hem hun verzoek voor.
Heer, kunt u voor ons een gesprek met de Meester arrangeren?

Filippus zit er kennelijk wat mee in zijn maag.
Is dit nou wel verstandig?
De situatie in Jeruzalem is uiterst gespannen.
Jezus' vijanden zoeken gelegenheid om met Hem af te rekenen.
Wat betekent het voor zijn reputatie als Hij met buitenlanders contact zoekt?
Kan Hem dat niet verdacht maken in ogen van Joodse nationalistes?
En zo een stok worden om de hond te slaan?

Filippus overlegt eerst met Andreas.
Samen besluiten ze dat het moet kunnen.
Dus gaan ze naar Jezus en leggen Hem het verzoek voor.

De reactie van Jezus doet merkwaardig aan.
Van een daadwerkelijke ontmoeting met de Grieken horen we niets.
Maar hun vraag heeft een verrassende uitwerking op Hem.
Er zit iets van Pinksteren in deze vraag van de Grieken.
Het lijkt er op of voor Jezus de tijd van de oogst al begint.
Moet je zien: Hij vindt al aanhang in de heidenwereld.
De eilanden zien naar zijn onderricht uit, profeteerde Jesaja.
De eilanden – dat is een aanduiding van de Griekse archipel.
Jezus ziet het voor zijn ogen in vervulling gaan.
Op dit Joodse Paasfeest pinkstert het al een beetje.
En als Pasen en Pinksteren op één dag vallen, dan kun je wat verwachten!

Maar Jezus weet dat het nog geen oogsttijd is.
Hoe kan er geoogst worden als het zaad nog niet gezaaid is?
Grieken willen Hem nu al ontmoeten en onderwijs van Hem ontvangen?
Maar dan moet nu eerst het zaad nog in de grond.

Zo is het verzoek van deze Grieken voor Jezus aanleiding om te gaan spreken over het beslissende moment in zijn leven en werken.

Om te spreken over het uur dat nu is aangebroken.

Tot nu was het telkens: *Mijn tijd is nog niet gekomen!*

Dat zei Hij zelf tegen zijn moeder op de bruiloft in Kana (2,4). **1**

De evangelist zegt het toen men Hem tevergeefs probeerde te grijpen op het Loofhuttenfeest (7,30). **2**

En toen Hij in de tempel leerde en men Hem ongemoeid liet (8,20). **3**

Maar nu, zegt Jezus, nu is het zover.

Nu is mijn tijd gekomen.

De tijd dat de Mensenzoon tot majesteit wordt verheven. **4**

Ah!

De ogen van de leerlingen gaan stralen.

Dus toch!

Jezus is zover!

Hij wil toch aanspraak maken op de troon van David.

Tot nu toe sprak Hij daarover in bedekte termen.

Verstandig natuurlijk!

Want je moet de omstandigheden wel mee hebben.

Anders grijp je er zomaar naast!

Maar nu zijn de kaarten geschud.

De massa is enthousiast.

Pesach, het feest van de bevrijding van de tiran, brengt in ieder in de juiste stemming!

Nu gaat Jezus zijn kansen benutten!

De tijd is gekomen dat de Mensenzoon tot majesteit wordt verheven.

Maar meteen daarna snappen ze er niets meer van.
Want dan praat Jezus over een graankorrel, die de grond in moet.
Die sterven moet.
Omdat ze alleen stervend vrucht draagt.
Wat heeft het één met het ander te maken?
Een stervende graankorrel en de troonsbestijging van Jezus?
Hoe rijmt dat op elkaar?

Zo – dat Jezus de troon niet kan bestijgen zonder te sterven.
Dat er voor Hem van grootheid geen sprake kan zijn zonder te lijden.
Sterker nog – dit is zijn koninklijke heerlijkheid: zijn lijden.
Dit is zijn tot majesteit verheven worden: zijn gehangen worden aan het kruis!
Als straks op Golgotha het kruis met Jezus omhoog gehesen wordt is dát zijn gloriemoment.
Zijn *finest hour* is aan het kruis.

Het is heel opvallend hoe in het evangelie naar Johannes juist de kruisiging meer dan eens als Jezus' verheffing wordt gezien.

Ik denk aan Joh. 3,14.

5

Daar zegt Jezus:

De Mensenzoon moet hoog verheven worden, zoals Mozes in de woestijn de slang omhoog geheven heeft...

In dit zelfde hoofdstuk (c. 12) zegt Jezus enkele verzen verder (vs. 32):

Wanneer Ik van de aarde omhoog geheven wordt, zal Ik iedereen naar Mij toe halen.

En dan voegt Johannes daar aan toe:

Daarmee bedoelde Hij de wijze waarop Hij zou sterven.

De kruisdood van Jezus is het moment van zijn glorie.
Dat is waarvoor Hij gekomen is.
Om zo te laten zien wie God is.
De God, die liefde is.
De God, die de zonde verafschuwt en het recht handhaaft.
Maar die dat zo doet dat de zondaar gered wordt.
Eerst de Jood, maar ook de Griek!
Juist in Jezus' lijden en juist op Golgotha komt Gods grootheid uit.
Want de glorie van God is zijn liefde, die nergens voor blijft staan.
Deze liefde wordt al stralender naarmate het donkerder wordt om haar heen.

6

Dat is het moment waarop Hij iedereen naar zich toe zal trekken.
Niet alleen die paar Grieken die Hem op dit moment graag willen ontmoeten.
Maar al die miljoenen, voor wie Hij op dat moment sterft.
Die talloos velen, die Hem in de verkondiging van zijn dood zullen ontmoeten.
En die in Hem zullen gaan geloven.
U en jou en mij!

Ja, Jezus ziet de grote oogst voor zich.
Hij kan haast niet wachten om de rijke vrucht van zijn werk binnen te halen.
Maar dan moet er nu toch eerst gezaaid.
Dan moet nu eerst zijn leven afgebroken, zijn lichaam begraven worden.
Want een graankorrel, die niet in de aarde valt en sterft, blijft vruchteloos.
Blijft op zichzelf.

In de piramiden, de graftomben van de Farao's van Egypte, zijn graankorrels gevonden van wel duizend jaar oud.

Nog net zo gaaf als toen ze met de Farao's mee hun graf in gingen.
Maar al die duizend jaar zijn ze niet ontkiemd.
Hebben ze geen vrucht gedragen.
Is er geen koren uit gegroeid.
Is er geen meel van gemalen.
Is er geen brood van gebakken.
Duizend jaar lang zijn die graankorrels steriel gebleven.

Jezus zegt: *Ik kan alleen maar vrucht dragen, als Ik Mijzelf prijsgeef.
Als Ik er vanaf zie om nu naar de macht te grijpen.
Als Ik Mijzelf laat ondergaan.*

Het is een beslissing die Jezus naar de keel grijpt.
We horen van zijn doodsangst, nu dat moment gekomen is.
Zijn leven schudt op zijn grondvesten.
Maar Hij deinst er niet voor terug.
Hiervoor is Hij gekomen.
Als Hij nu van zijn pad afgaat en kiest voor de macht, blijft Hij op zichzelf staan.
De leerlingen en de Grieken zullen niet worden gered.
Op die weg kan Hij hen niet dienen.
Dan blijft Satan heer en meester in de wereld.
Hij kan alleen uitgeschakeld als Jezus sterft.
Als de Mensenzoon het doodvonnis over onze opstandigheid ondergaat.
Alleen dan heeft de vorst van de duisternis geen grip meer op ons.

Dit is de waarheid over Jezus die Hij zijn leerlingen bekend maakt.
En ook ons vanmorgen.
Maar het wordt tegelijk een waarheid die Hij bekend maakt over ons zelf.
Wat Jezus zegt over zich zelf is altijd een confrontatie.
Er zijn Grieken die Hem willen ontmoeten.
Willen ze echt Hém ontmoeten?
Willen wij Hem echt ontmoeten?

Tot een echte ontmoeting komt het alleen als we bereid zijn Hem te volgen.
Als we bereid zijn Hem te volgen juist op de weg die Hij ons aanwijst.

Jezus maakt de waarheid over zichzelf tot een waarheid voor zijn volgelingen.
Wie zijn leven liefheeft verliest het.
Maar wie in deze wereld zijn leven haat, behoudt het voor het eeuwige leven.

Stekelige woorden zijn dat.
Wat is dat: *je leven haten in deze wereld?*
Je leven haten of – zoals onze voorouders dat zeiden – jezelf mishagen.
Afkeer hebben van je zelf.
Wat houdt dat in?
Dat je van je leven moet walgen?
Dat je je eigen lichaam moet geselen of verwaarlozen?
Zoals kloosterlingen dat wel deden of nog wel doen?

Nu heeft de tegenstelling liefhebben en haten in de Bijbel vaak een speciale kleur.
Een voorbeeld.
Als een onderwijzer uit een klas van 30 er één aanwijst om een leuk klusje voor hem te doen, dan heeft hij in Bijbelse taal die ene lief en haat hij de andere 29. **7**
Liefhebben is hier een kwestie van voorkeur hebben, van een keuze dus.
Je hebt een beslissing genomen.
Haten betekent in dit geval, dat die anderen níét zijn gekozen.
De onderwijzer heeft zich van de anderen af gekeerd.
Deze haat, deze af-keer is dus heel wat minder zwaar geladen dan in onze taal.

Als Jezus het heeft over liefhebben of haten van je leven heeft dat hiermee te maken.

Met het stellen van prioriteiten.
Waar geef je de voorkeur aan?
Welke keuzes maak je?

8

Kijk naar Jezus.
Hij gaf er de voorkeur aan om zijn leven in deze wereld te haten.
Hij besloot weloverwogen de weg van lijden en sterven te gaan.
Alleen zo kon Hij zijn opdracht vervullen.
Dat was een k euz e.
God li et Hem de keus.
Jezus zelf neemt de beslissing: *niet mijn wil, Uw wil geschiede...*

Voor die keuze komt iedere gelovige te staan.
Zeker niet in de extreme vorm zoals Jezus het ervaren heeft.
De keus van Jezus was uniek.
Maar wel keuzes die daarop lijken.
En dat kon soms echt heel heftig zijn.
Denk maar aan onze vervolgte broeders en zusters.
Die hebben soms letterlijk de keus tussen Jezus volgen of hun leven behouden.

Meestal is die keus minder rigoureuus.
Maar het gaat in wezen om dezelfde dingen.
Kies ik voor wat ik leuk vind, waar ik me happy bij voel?
Of kies ik voor wat God van mij vraagt?
Kies ik voor mij zelf en wat mijn leven plezierig maakt?
Of laat ik dingen schieten omdat God mij nodig heeft?
Wil ik Christus dienen of dien ik mij zelf?

Misschien hebt u wel eens iets gelezen van Philip Yancey. 9
Hij heeft indrukwekkende boeken geschreven over het leven met God. 10
Yancey is ooit begonnen als journalist.
In die tijd heeft nogal wat mensen ge interviewd.
Toen hij daar eens op terugkeek verdeelde hij al die mensen, met wie hij ooit gesproken had in twee groepen: *stars* en *servants* – sterren en dienende mensen.

Bij sterren moet je denken aan de groten uit de wereld van de sport of de film.
Beroemde zangers, schrijvers of wetenschappers.
Vooraanstaande politici of belangrijke managers uit het bedrijfsleven.
De mensen, die onze tijdschriften en tv-programma's domineren.
George Clooney, Julia Roberts, Madonna, David Beckham, Bill Gates.
Dat soort mensen.
We smullen van allerlei weetjes over hun leven.
We willen alles lezen over
    de kleren die ze dragen,
    de huizen waar ze in wonen,
    de mensen met wie ze omgaan
    of zelfs de nachtcr eme en de deodorant die ze gebruiken.

Maar Yancey zegt dat deze idolen de meest meelijwekkende groep mensen is die hij ooit heeft ontmoet.
De meesten hebben huwelijken die op springen staan.
Of ze zijn al aan de zoveelste relatie toe.
Bijna allemaal zijn ze in therapie voor het  e n of ander.
En terwijl iedereen tegen hen opkijkt zijn ze vaak vol twijfel aan zichzelf.

Yancey heeft ook gesproken met mensen die een dienstbaar leven leiden.
Mensen als dr. Paul Brand, die 20 jaar gewerkt heeft onder leprapati enten in India.
Daarover schrijft Yancey in zijn boek "Waar is God als het pijn doet?"
Hij sprak met gezondheidswerkers die een goed betaalde baan opgaven om in achterbuurten van grote steden te gaan werken.
Met hulpverleners in Somali e, Sudan, Bangladesh.

Of met universitair geschoolde mannen en vrouwen die door de jungle van Zuid-Amerika zwerven om de Bijbel te vertalen in één of ander obscuur dialect van een onbetekenende Indianenstam.

Yancey zegt dan dat hij erop voorbereid was om deze mensen te bewonderen.
Om ze te zien als inspirerende voorbeelden.
Maar hij had nooit gedacht dat hij jaloers op hen zou worden.
Toch, als hij nu terugdenkt aan die twee groepen mensen
– de *stars* en de *servants* –
dan hebben de laatsten verreweg zijn voorkeur.
Ze werken voor weinig geld, maken lange dagen, ontvangen geen applaus.
Ze verspillen hun talenten en mogelijkheden onder arme en ongeschoolde mensen.
Maar ergens in dat proces van het verliezen van hun leven hebben zij het gevonden.
Ze hebben een vrede ontvangen die niet van deze wereld is.

11

Dat is wat er gebeurt als we ons leven wijden aan Christus.
Dat is wat er gebeurt als we bidden om dezelfde gezindheid die Christus had.
Ja, dan kan het gaan om zo'n hoog verheven doel.
Zoals het bestrijden van onrecht in de samenleving.
Of om het verbreiden van het goede nieuws van God in een ver land.
Of als jongere een jaar van je leven geven voor een discipelschapstraining.
Of in dienst van een organisatie als World Servants.

Maar het is lang niet altijd zo groots.
Het geldt ook voor ouders, die telkens weer klaar staan voor hun kinderen.
Voor echtgenoten, die zichzelf wegcijferen voor elkaar.
Voor het meisje dat trouw boodschappen doet voor een gehandicapte buurvrouw.
Voor die jongen die niet te beroerd is op zijn werk nare klusjes op te knappen.
Of een deel van zijn vakantie opoffert om mee te doen aan een project van Diakonea.
Voor die broeder of zuster die bereid is om ouderling of diaken te worden.
Ook als daar iets voor moet wijken dat belangrijk voor je is.
Of als je weet dat het in deze periode van zorg en spanning nogal wat van je kan vragen.

Allerlei mogelijkheden om Jezus te volgen.
Allerlei gelegenheden om Jezus te dienen.
En dat alles onder de rijke belofte dat wij zullen zijn waar Jezus is.
En dat de Vader eert al wie Hem zo dient.
Dat God, de Vader, éért al wie Hem dient.

Zeker, zo leven in dienstbaarheid aan Jezus kost wat.
We verliezen ons leven.
Een graankorrel die niet sterft zal nooit vrucht dragen.
Maar weegt dat niet op tegen het vooruitzicht dat Christus ons biedt?
Als je denkt aan het moment dat de Vader je ontvangt in zijn hemels paleis?
Als Hij dan zegt: *Hartelijk welkom, mijn zoon!*
Hartelijk welkom, mijn dochter!
Je hebt prachtig werk gedaan.
Je bent een echte volgeling van mijn Zoon Jezus Christus!
Ik ben trots op jou!

Ja, laten we de gezindheid tonen die Christus had.
Dan staat lijden en verlies en offers brengen in het teken van de blijdschap.
Laetare – verheug u! AMEN.